

—
Верховний
Суд

КАСАЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД
У СКЛАДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД
СТАНУ ЗДІЙСНЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА
У ПЕРШОМУ ПІВРІЧЧІ 2018 РОКУ

КИЇВ
2018

ЗМІСТ

1. Вступ.....	3
2. Здійснення адміністративного судочинства місцевими адміністративними судами	4
2.1. <i>Обсяг роботи і навантаження на суддів місцевих адміністративних судів</i>	4
2.2. <i>Загальні показники розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами</i>	12
3. Здійснення адміністративного судочинства апеляційними адміністративними судами.....	15
3.1. <i>Обсяг роботи і навантаження на суддів апеляційних адміністративних судів</i>	15
3.2. <i>Загальні показники розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами</i>	19
4. Здійснення адміністративного судочинства Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду	21
4.1. <i>Обсяг роботи і навантаження на суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду</i>	21
4.2. <i>Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої та апеляційної інстанцій</i>	23
4.3. <i>Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом касаційної інстанції</i>	27
5. Загальні показники розгляду справ і матеріалів адміністративного судочинства Великою Палатою Верховного Суду	33
6. Висновки	40

Вступ

На виконання вимог Закону України «Про судоустрій і статус суддів» правове управління (І) підготувало аналітичний огляд стану здійснення адміністративного судочинства у першому півріччі 2018 року.

Метою цього аналітичного огляду є надання кількісної характеристики діяльності адміністративних судів для оцінки ефективності їхньої правозастосовної роботи та інформування громадськості про результати процесуальної діяльності судів.

Цей аналіз здійснено на підставі зведених статистичних звітів окружних адміністративних, місцевих загальних та апеляційних адміністративних судів про розгляд судових справ, статистичних звітів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду та Великої Палати Верховного Суду про здійснення правосуддя.

У цьому аналітичному огляді висвітлено перші результати процесуальної діяльності Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду та Великої Палати Верховного Суду (в частині адміністративного судочинства).

2. Здійснення адміністративного судочинства місцевими адміністративними судами

2.1. Обсяг роботи і навантаження на суддів місцевих адміністративних судів

Відповідно до частини третьої статті 21 Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» місцевими адміністративними судами є окружні адміністративні суди, а також інші суди, передбачені процесуальним законом.

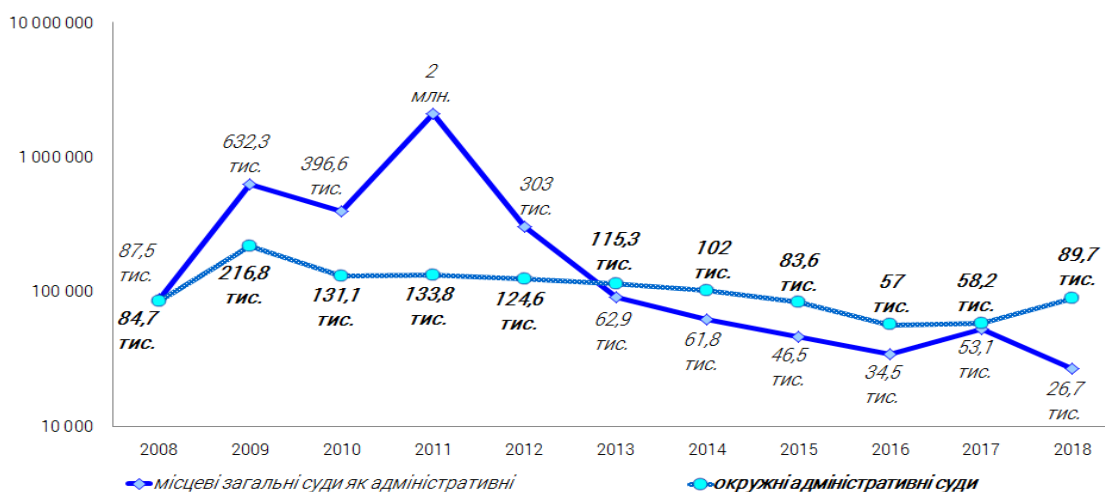
Згідно з Кодексом адміністративного судочинства України адміністративні справи підсудні окружним адміністративним судам та місцевим загальним судам як адміністративним судам (далі разом – місцеві адміністративні суди).

За даними статистичної звітності, упродовж першого півріччя 2018 року до місцевих адміністративних судів надійшло **116 426¹** позовних заяв, заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, заяв про забезпечення доказів, про забезпечення позову до подання позовної заяви, про відновлення втраченого судового провадження, звернень, клопотань, подань, заяв, у тому числі поданих у порядку виконання судових рішень, судових доручень (далі – матеріали) проти 111 329 справ і матеріалів, що надійшли у першому півріччі 2017 року.

У розрізі судів динамічні зміни показників надходження матеріалів наглядно відображено на **графіку 1**.

Графік 1

Показники надходження матеріалів до місцевих адміністративних судів у розрізі судів у першому півріччі 2008–2018 років

¹ Тут і далі жирним шрифтом виділено показники та тенденції першого півріччя 2018 року.

Так, в окружних адміністративних судах показник надходження матеріалів збільшився з 58 193 до **89 684** одиниць (**+1,5 рази**), а показник надходження матеріалів до місцевих загальних судів як адміністративних судів зменшився з 53 136 до **26 742** звернень (**-2 рази**).

При цьому в першому півріччі 2018 року до окружних адміністративних судів надійшло **в 3,3 рази більше** звернень, ніж до місцевих загальних судів як адміністративних.

Середня кількість справ і матеріалів, що надійшли на розгляд у звітному періоді в розрахунку на одного суддю окружного адміністративного суду, становила **223** одиниці проти 197 одиниць у першому півріччі 2017 року.

Серед матеріалів, що надійшли до місцевих адміністративних судів, домінують позовні заяви. Їх кількість становить **88 080** одиниць (**76%**). У першому півріччі 2017 року їх кількість становила 89 593 одиниці (80%).

При цьому до окружних адміністративних судів надійшло **68 513 (76%)** позовних заяв проти 45 262 (78%), а до місцевих загальних судів як адміністративних судів – **19 567 (73%)** проти 44 331 (83%).

Отже, при значних змінах абсолютних значень цього показника питома вага надходження позовних заяв у загальній кількості звернень в окружних адміністративних судах **зменшилась на 2%**, а в місцевих загальних судах як адміністративних судах – на **10%**.

У структурі загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли до судів (**116 426**), після позовних заяв другим за чисельністю видом звернень до місцевих адміністративних судів є заяви, подання, клопотання, подані у порядку виконання судових рішень. У першому півріччі 2018 року подано **21 020 (18%)** заяв проти 15 026 (13%) таких заяв у першому півріччі 2017 року.

До окружних адміністративних судів надійшло **15 955**, або **18%** таких документів, що на **1% більше**, ніж у першому півріччі 2017 року (9897, або 17%).

До місцевих загальних судів як адміністративних судів такі матеріали надійшли у кількості **5065 (19%)** одиниць проти 5129 (10%). Порівняно з першим півріччям 2017 року відносний показник таких звернень **збільшився на 9%**.

Крім цього, до місцевих адміністративних судів надійшло **700** заяв про забезпечення доказів, забезпечення позову до подання позовної заяви та про відновлення втраченого судового провадження, або **1%** матеріалів, що надійшли на розгляд, проти 1243 (1%) таких заяв у першому півріччі 2017 року.

В окружних адміністративних судах цей показник становить **494 (1%)** таких заяви, у першому півріччі 2017 року – 806 (1%), у місцевих загальних судах як адміністративних судах – **206** заяв проти 437.

У загальній кількості звернень, що надійшли до місцевих адміністративних судів, у першому півріччі 2018 року частина інших матеріалів не досягнула **1%** та становила:

262 заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами проти 351 заяви. Із них **192** заяви надійшли до окружних адміністративних судів проти 228 заяв та **70** – до місцевих загальних судів як адміністративних судів проти 123 заяв;

115 судових доручень проти 104 доручень у першому півріччі 2017 року. До окружних адміністративних судів надійшло **33** таких документи проти 11, до місцевих загальних судів як адміністративних судів – **82** проти 93.

З урахуванням нерозглянутих справ і матеріалів на початок звітної періоду на розгляді місцевих адміністративних судів перебувало **175 145** справ і матеріалів проти 162 998 одиниць у першому півріччі 2017 року.

Серед них **124 812** справ і матеріалів, предметно підсудних окружним адміністративним судам, проти 89 832 одиниць і **50 333** справ і матеріалів, підсудних місцевим загальним судам як адміністративним судам, проти 73 166 одиниць.

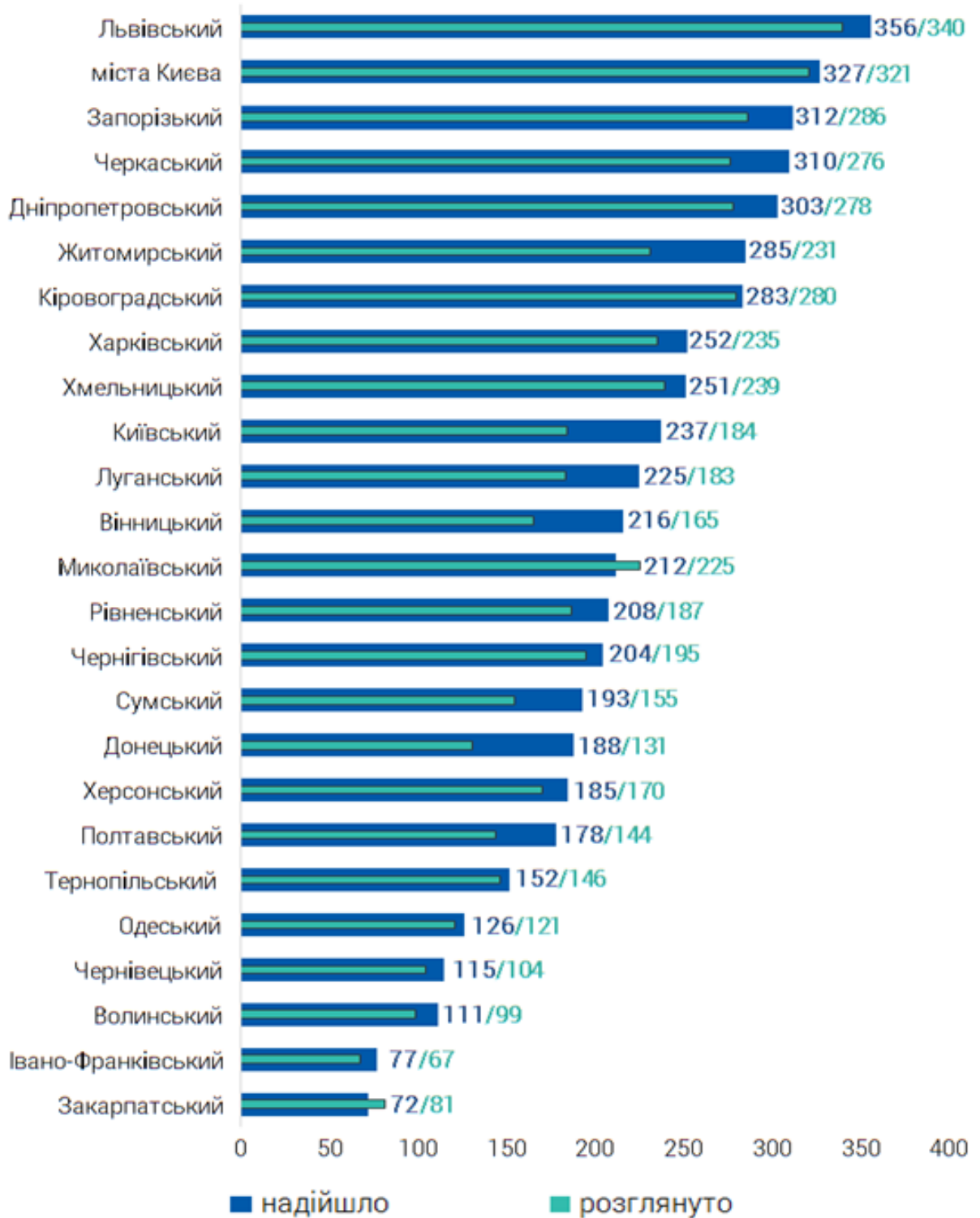
Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітний період, у розрахунку на одного суддю окружного адміністративного суду становила **310** одиниць проти 305 одиниць у першому півріччі 2017 року.

Упродовж першого півріччя 2018 року місцеві адміністративні суди розглянули **113 869** справ і матеріалів, або **65%** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 108 620 (67%) справ і матеріалів у першому півріччі 2017 року. Із них окружні адміністративні суди розглянули **80 491** справу та матеріали проти 57 526, а місцеві загальні суди як адміністративні суди – **33 378** справ і матеріалів проти 51 094.

Середня кількість розглянутих справ на одного суддю окружного адміністративного суду становила **200** одиниць проти 195 одиниць у першому півріччі 2017 року.

Співвідношення середніх показників надходження та розгляду справ і матеріалів у розрізі окружних адміністративних судів у першому півріччі 2018 року відображено на *гістограмі 1*.

Співвідношення середніх показників надходження та розгляду справ і матеріалів одним суддею окружного адміністративного суду у першому півріччі 2018 року

У звітному періоді на розгляд однієї справи суддя окружного адміністративного суду в середньому витрачав **63** дні. У першому півріччі 2017 року – 59 днів. Середня тривалість розгляду адміністративної справи суддею місцевого загального суду становила **83** дні, у першому півріччі 2017 року – 61.

Відповідно до Системи оцінювання роботи суду: стандарти, критерії, показники та методи (СОРС), затвердженої рішенням Ради суддів України від 2 квітня 2015 року № 28, одним із доцільних і об'єктивних показників, який дає можливість оцінити, наскільки успішно суд працює над розглядом справ, є відсоток розгляду справ.

Оцінювання судів у цій частині здійснюється за такими критеріями:

84% і нижче – тривожний показник;

85–95% – насторожуючий показник;

96–102% – нейтральний показник;

103% і більше – передова практика.

Трапляються випадки, коли значення цього показника сягає 120% і вище. Це є свідченням того, що на початку звітного періоду суд мав значний залишок нерозглянутих справ, і у звітному періоді було докладено достатньо зусиль для підвищення ефективності роботи суду з розгляду справ.

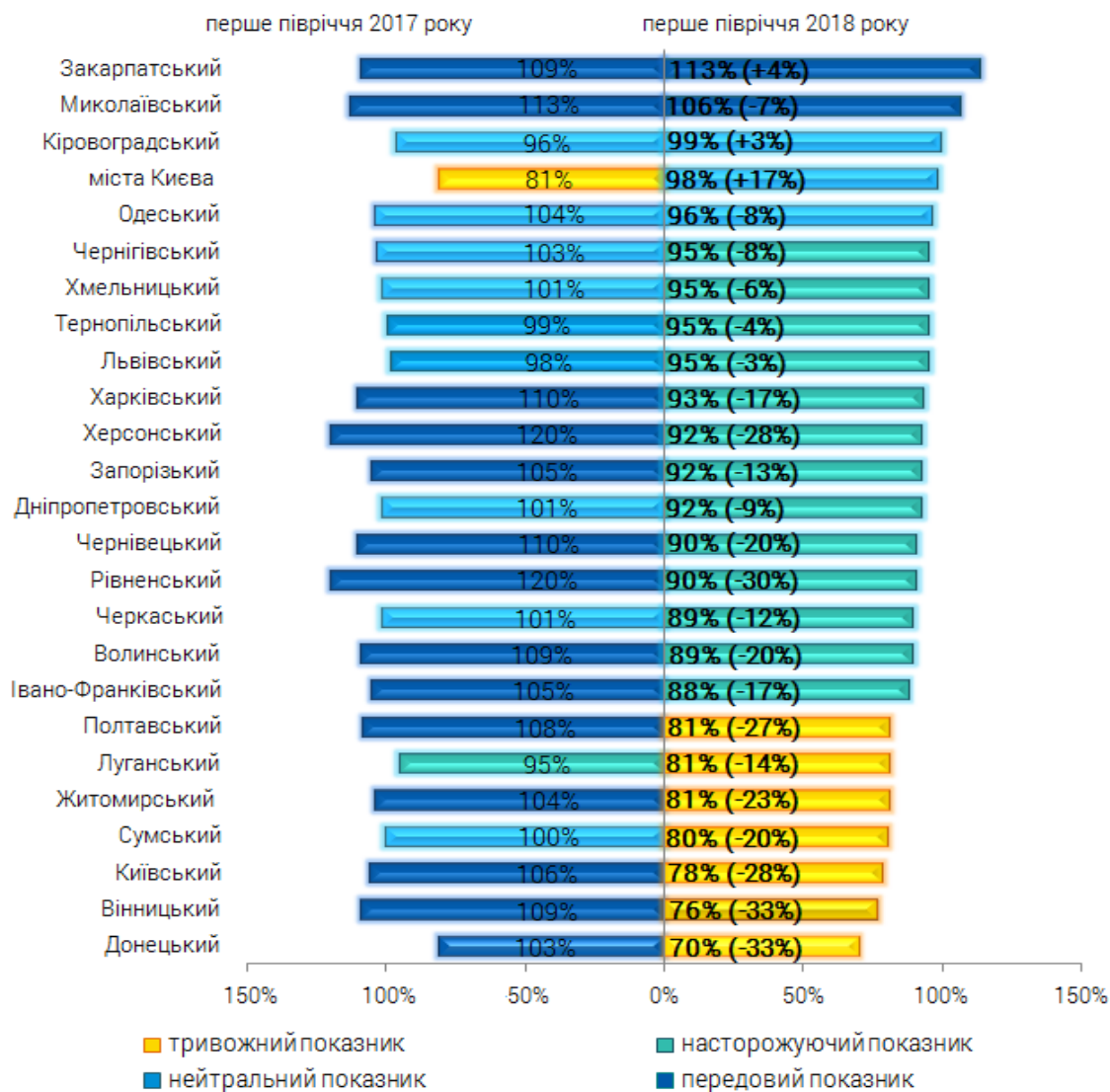
Рекомендованим стандартом цього показника є рівень 96–103%, тобто від нижчого нейтрального значення до початкових значень передової практики.

У першому півріччі 2018 року показник відсотка розгляду справ окружних адміністративних судів був насторожуючим і становив **90%**. У першому півріччі 2017 року цей показник був нейтральним і відповідав 99%.

Значення цього показника в розрізі окружних адміністративних судів наведено на *гістограмі 2*.

**Відсоток розгляду справ окружними адміністративними судами
у першому півріччі 2017–2018 років**

Статистичні дані, відображені на *гістограмі 2*, показують, що відсоток розгляду справ у **5** із **25** окружних адміністративних судів перебуває в межах рекомендованого стандарту (96% і більше).

У першому півріччі 2018 року покращився показник розгляду справ порівняно з першим півріччям 2017 року спостерігається у **3** окружних адміністративних судах. У всіх інших судах цей показник погіршився.

Передовому показнику (103% і вище) відповідають показники Закарпатського (**113%**) та Миколаївського (**106%**) окружних адміністративних судів.

Нейтральний показник відсотка розгляду справ (96–102%) спостерігається у Кіровоградському (**99%**), Одеському (**96%**) окружних адміністративних судах та

Окружному адміністративному суді міста Києва (**98%**). Із них привертає увагу показник Окружного адміністративного суду міста Києва, який у першому півріччі 2018 року порівняно з першим півріччям 2017 року **збільшився на 17%**.

У **13** окружних адміністративних судах спостерігається насторожуючий показник відсотка розгляду справ (85–95%). Це свідчить про те, що в цих судах у звітний період залишок нерозглянутих справ збільшувався. Із них показники **8** окружних адміністративних судів у першому півріччі 2017 року відповідали передовому показнику та **5** – мали нейтральний показник відсотка розгляду справ. Значне погіршення цього показника спостерігається в Рівненському (**-30%**) та Херсонському (**-28%**) окружних адміністративних судах. У Волинському, Чернівецькому, Івано-Франківському, Харківському, Запорізькому, Черкаському окружних адміністративних судах зменшення цього показника коливалось від **-20%** до **-12%**. В інших судах цієї групи спостерігається зменшення цього показника від **9%** до **-3%**.

Найменший відсоток розгляду справ спостерігається в **7** окружних адміністративних судах, який оцінюється як тривожний (84% і нижче) та потребує реагування. При цьому у **5** судах із **7** таких судів у першому півріччі 2017 року цей показник відповідав передовому. На особливу увагу заслуговують показники Вінницького (**76%**) та Донецького (**70%**) окружних адміністративних судів, які **зменшились на -33%** порівняно з першим півріччям 2017 року. Зменшення цього показника в інших судах цієї групи коливалось в межах від **-28%** до **-14%**.

Станом на кінець звітного періоду в місцевих адміністративних судах залишилися нерозглянутими **61 276 (35%)** справ і матеріалів, що перебували на розгляді, що на **2% більше**, ніж у першому півріччі 2017 року (54 597, або 33%).

Станом на 1 липня 2018 року в окружних адміністративних судах залишилися невіршеними **44 321** справа та матеріали (**36%**). Порівняно з першим півріччям 2017 року відносний показник нерозглянутих справ і матеріалів змін не зазнав (32 525, або 36%).

У місцевих загальних судах як адміністративних судах на кінець звітного періоду не розглянуто **16 955** справ і матеріалів, або **34%** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, проти 22 072 справ і матеріалів (30%) у минулому періоді. Порівняно з першим півріччям 2017 року частина не розглянутих цими судами справ **збільшилась на 4%**.

Станом на 1 липня 2018 року в місцевих адміністративних судах із **47 514** нерозглянутих справ відкладено розгляд у **8219 (17%)** справах. У звітному періоді порівняно з першим півріччям 2017 року (10 617, або 24%) спостерігається **зменшення на 7%** таких справ. У загальній кількості справ, у яких розгляд відкладено, **2071** справа перебувала в провадженні з тривалістю розгляду понад

шість місяців, **1417** справ – понад один рік та **341** – понад два роки. У першому півріччі 2017 року ці показники становили відповідно 218, 65 і 39 справ.

У першому півріччі 2018 року в окружних адміністративних судах із **36 137** нерозглянутих справ відкладено розгляд **4582 (13%)** адміністративних справ, які перебувають у провадженні цих судів. У першому півріччі минулого року із 27 350 справ відкладено розгляд у 5327 (19%) справах, що вказує на **зменшення на 6%** цього показника у звітному періоді. Із них **764** справи перебувають у провадженні з тривалістю понад шість місяців, **644** справи – понад один рік та **194** – понад два роки. Привертає увагу те, що у першому півріччі 2017 року в цих судах 24 справи перебувало в провадженні понад шість місяців, 4 – понад один рік та 1 – понад два роки.

Відсоток справ і матеріалів, загальний термін проходження яких триває понад один рік, становить **12%**, що майже відповідає аналогічному показнику першого півріччя 2017 року (11%).

Місцевими загальними судами як адміністративними судами у звітному періоді з **11 377** адміністративних справ відкладено розгляд **3637 (32%)** справ. Порівняно з першим півріччям 2017 року відносний показник справ, у яких відкладено розгляд, майже не змінився. Із 16 202 справ розгляд відкладався у 5290 (33%) справах. Із них **1307** адміністративних справ перебуває в провадженні судів понад шість місяців, **773** справи – понад один рік та **147** – понад два роки. У першому півріччі 2017 року із загальної кількості відкладених справ 194 справи в провадженні судів перебували понад шість місяців, 61 – понад один рік та 38 – понад два роки.

Розгляд **23%** справ і матеріалів адміністративного судочинства у місцевих загальних судах триває понад один рік проти 9% у першому півріччі 2017 року.

Також станом на 1 липня 2018 року не знайшли вирішення:

232 заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, або **49%** заяв, що перебували на розгляді, проти 227 заяв, або 40%, у першому півріччі 2017 року;

3204 клопотання, подання, заяви, подання у порядку виконання судових рішень, або **14%** матеріалів, що перебували на розгляді, проти 2863 (17%) одиниць у першому півріччі минулого року;

176 заяв про забезпечення доказів, про забезпечення позову до подання позовної заяви та про відновлення втраченого судового провадження, або **20%**. У першому півріччі 2017 року не розглянуто 228 таких матеріалів, або 15%;

18 судових доручень, або **15%** доручень, що перебували на розгляді, проти 17 одиниць (15%) у першому півріччі 2017 року.

2.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів місцевими адміністративними судами

Як уже зазначалося, у першому півріччі 2018 року загальна кількість розглянутих місцевими адміністративними судами справ і матеріалів становить **113 869** одиниць проти 108 620 одиниць у першому півріччі 2017 року.

У звітному періоді відносний показник розглянутих справ і матеріалів, у яких вимоги заявників задоволено, порівняно з першим півріччям 2017 року, **збільшився на 3%** та становить **65 045** одиниць (**57%**) проти 59 039 справ і матеріалів (54%).

Кількість справ, розглянутих цими судами у першому півріччі 2018 року, становить **71 805** одиниць проти 75 058 одиниць у першому півріччі 2017 року. Із них із задоволенням позову розглянуто **48 346** справ, або **67%** розглянутих справ. Цей показник у першому півріччі минулого року становив 46 933 одиниці, або 63%.

Аналіз наведених даних показує, що при меншій кількості розглянутих місцевими адміністративними судами справ по суті відносний показник справ, у яких позовні вимоги задоволено, **збільшився на 4%**.

За видами місцевих адміністративних судів ці показники розподілилися так.

Упродовж звітнього періоду окружні адміністративні суди розглянули **80 491** справу та матеріали проти 57 526 одиниць у першому півріччі 2017 року.

Відносний показник розглянутих справ і матеріалів, у яких вимоги заявників задоволено, залишився на рівні першого півріччя 2017 року та становить **46 193** одиниці (**57%**) проти 32 969 справ і матеріалів (57%).

У першому півріччі 2018 року окружні адміністративні суди по суті розглянули **48 901** справу проти 37 018 справ у першому півріччі 2017 року. Із них у **32 911** справах, або **67%** справ, позовні вимоги задоволено проти 25 367, або 69%, справ у першому півріччі 2017 року.

У першому півріччі 2018 року місцеві загальні суди як адміністративні суди розглянули **33 378** справ і матеріалів. У першому півріччі минулого року цей показник становив 51 094 одиниці.

Упродовж першого півріччя 2018 року у **18 852** справах і матеріалах, або **56%** розглянутих справ і матеріалів, вимоги заявників задоволено. Порівняно з минулим аналогічним періодом цей показник **збільшився на 5%** (26 064, або 51%).

Місцеві загальні суди як адміністративні суди у звітному періоді розглянули **22 904** справи проти 38 040 справ у першому півріччі 2017 року. Із задоволенням позову розглянуто **15 435** справ, або **67%** розглянутих справ, що **на 10% більше** показника першого півріччя 2017 року (21 566, або 57%).

Упродовж першого півріччя 2018 року під час підготовчого провадження місцеві адміністративні суди розглянули **1562** справи проти 304 справ у першому півріччі 2017 року, у порядку письмового провадження – **27 079** справ проти 25 450, у порядку спрощеного провадження – **16 360** справ проти 10 834.

Із них окружні адміністративні суди під час підготовчого провадження розглянули **1381** справу проти 167, у порядку письмового провадження – **22 142** справи проти 16 260, у порядку спрощеного провадження – **12 395** справ проти 3330.

Місцеві загальні суди як адміністративні суди під час підготовчого провадження розглянули **181** справу проти 137, у порядку письмового провадження – **4937** справ проти 9190, у порядку спрощеного провадження – **3965** справ проти 7504.

Упродовж звітнього періоду місцеві адміністративні суди розглянули **26 902** справи з фіксуванням судового процесу технічними засобами проти 41 312 справ у першому півріччі 2017 року. Із них **16 621** справу розглянули окружні адміністративні суди та **10 281** – місцеві загальні суди як адміністративні суди. У першому півріччі 2017 року ці показники становили відповідно 14 704 та 16 413 справ.

У звітному періоді місцеві адміністративні суди проводили судові засідання в режимі відео конференції під час розгляду **582** справ проти 384 справ у порівнюваному періоді. Із них **360** справ розглянули окружні адміністративні суди та **222** – місцеві загальні суди як адміністративні суди. У першому півріччі 2017 року аналогічні показники становили відповідно 293 та 91 одиницю.

У звітному періоді **78%** справ і матеріалів (**88 768**) місцеві адміністративні суди розглянули у строк, що не перевищив трьох місяців. У **18%** (**20 358**) термін розгляду перевищив три місяці. Відсоток справ, у яких термін розгляду перевищив один рік, становив **3%** (**3802**) та понад два роки – **1%** (**782**). **161** справу та матеріали суди розглянули у термін понад три роки.

У звітному періоді спостерігається **зменшення на 2%** порівняно з першим півріччям 2017 року частини справ і матеріалів, розглянутих упродовж трьох місяців (80%, або 86 560) та **збільшення на 1%** справ і матеріалів, термін розгляду яких перевищив один рік (2%, або 2083). Відносний показник справ і матеріалів, термін розгляду яких перевищив три місяці, залишився на рівні першого півріччя 2017 року (18%, або (19 713)). У першому півріччі 2017 року кількість справ і матеріалів, розглянутих у строк понад два роки, становила 159 одиниць та у строк понад три роки – 130 одиниць.

У термін, що не перевищив трьох місяців, окружні адміністративні суди розглянули **82%** справ і матеріалів (**66 331**), у **13%** (**10 600**) – провадження тривало понад три місяці, у **3%** (**2758**) – понад один рік та у **1%** (**677**) – понад два роки.

Розгляд **125** справ і матеріалів перевищив три роки. У першому півріччі 2017 року у 80% справ і матеріалів (45 762) строк розгляду не перевищив трьох місяців. У строк понад три місяці суди розглянули 18% (10 148) справ і матеріалів та у строк понад один рік – 2% (1432). Кількість справ, розгляд яких тривав понад два і три роки, становила відповідно 107 та 83 одиниці.

Отже, порівняно з першим півріччям 2017 року в першому півріччі 2018 року в окружних адміністративних судах **на 5% зменшилася** частина справ і матеріалів, термін розгляду яких перевищив три місяці, та **на 1%** – розгляд яких тривав понад рік. У той же час спостерігається **збільшення на 2%** частини справ і матеріалів, термін розгляду яких не перевищував трьох місяців.

Місцеві загальні суди як адміністративні суди **67%** справ і матеріалів (**22 437**) розглянули у строк, що не перевищив трьох місяців, у **29%** (**9758**) розглянутих справ і матеріалів розгляд тривав понад три місяці у **3%** (**1044**) розгляд тривав понад рік. У термін, що перевищив два і три роки, суди розглянули відповідно **105** та **36** справ і матеріалів. У першому півріччі 2017 року відносний показник справ, розгляд яких не перевищив три місяці, становив 80% (40 798). У термін, що перевищив три місяці, суди розглянули 19% (9565) та рік – 1% (651) справ і матеріалів. Кількість справ, розгляд яких тривав понад два і понад три роки, становила відповідно 52 та 47 одиниць.

Отже, порівняно з аналогічними показниками першого півріччя 2017 року у періоді, що аналізується, у цих судах **на 10% збільшилася** кількість справ і матеріалів, розгляд яких перевищив три місяці, та **на 2%** – розгляд яких тривав понад рік. Частка справ і матеріалів, розгляд яких не перевищував трьох місяців, **зменшилась на 13%**.

Аналіз розгляду інших видів справ і матеріалів свідчить про таке.

Місцеві адміністративні суди розглянули **240** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, або **51%** заяв, що перебували на розгляді, проти 336, або 60% заяв, у першому півріччі 2017 року. Із них задоволено **35** заяв, або **15%** розглянутих заяв, проти 80 заяв (24%).

Також розглянуто **19 948** клопотань, подань, заяв, поданих у порядку виконання судових рішень, або **86%** цих документів, що перебували на розгляді, проти 13 974 (83%). З них задоволено **15 949** заяв (**80%**) проти 10 841 (78%) одиниці у першому півріччі 2017 року.

Упродовж першого півріччя 2018 року місцеві адміністративні суди розглянули **701** заяву про забезпечення доказів, забезпечення позову до подання позовної заяви та заяви про відновлення втраченого судового провадження, або **80%** цих документів, що перебували на розгляді, з яких задоволено 340, або 49%

розглянутих заяв. У першому півріччі 2017 року суди розглянули 1244 заяви, або 85%, з яких задоволено 478, або 38% розглянутих заяв.

Крім цього, місцеві адміністративні суди у періоді, що аналізується, розглянули **105** судових доручень проти 93 доручень у першому півріччі 2017 року. Із них виконано **83** судових доручення, або **79%** загальної кількості розглянутих доручень. У першому півріччі 2017 року виконано 67 (72%) цих звернень.

3. Здійснення адміністративного судочинства апеляційними адміністративними судами

3.1. Обсяг роботи і навантаження на суддів апеляційних адміністративних судів

У першому півріччі 2018 року до апеляційних адміністративних судів надійшло **42 296** справ і матеріалів проти 46 184 одиниць у першому півріччі 2017 року.

Серед цих справ і матеріалів переважають справи за апеляційними скаргами. У звітному періоді їх кількість становила **42 175** справ проти **46 076** одиниць у першому півріччі 2017 року. Серед інших матеріалів, що надійшли до апеляційних адміністративних судів, – **33** позовних заяви, **78** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами, **9** заяв у порядку виконання судових рішень та **1** заява про відновлення втраченого судового провадження².

З урахуванням справ і матеріалів, що залишилися нерозглянутими у попередньому періоді, на розгляді апеляційних адміністративних судів перебувало **53 598** справ і матеріалів проти 58 444 справ і матеріалів у першому півріччі 2017 року.

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітному періоді, у розрахунку на одного суддю апеляційного адміністративного суду становила **244** одиниці проти 245 одиниць у першому півріччі 2017 року.

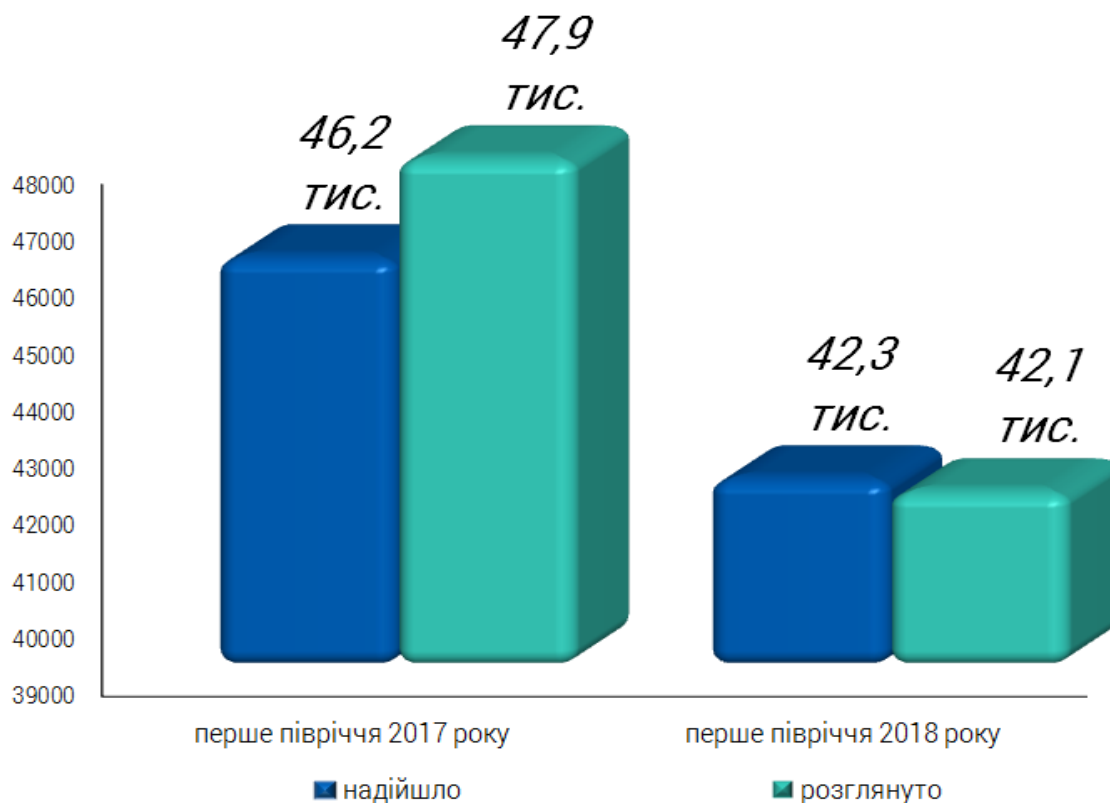
У звітному періоді апеляційні адміністративні суди розглянули **42 065** справ і матеріалів проти 47 920 справ і матеріалів у першому півріччі 2017 року.

Показники надходження та розгляду справ і матеріалів суддями апеляційних адміністративних судів у першому півріччі 2017–2018 років відображено на *гістограмі 3*.

---

² Довідково: у першому півріччі 2017 року до апеляційних адміністративних судів надійшла 41 позовна заява, 70 заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами та 13 заяв у порядку виконання судових рішень.

*Показники надходження та розгляду справ і матеріалів
апеляційними адміністративними судами
у першому півріччі 2017–2018 років*

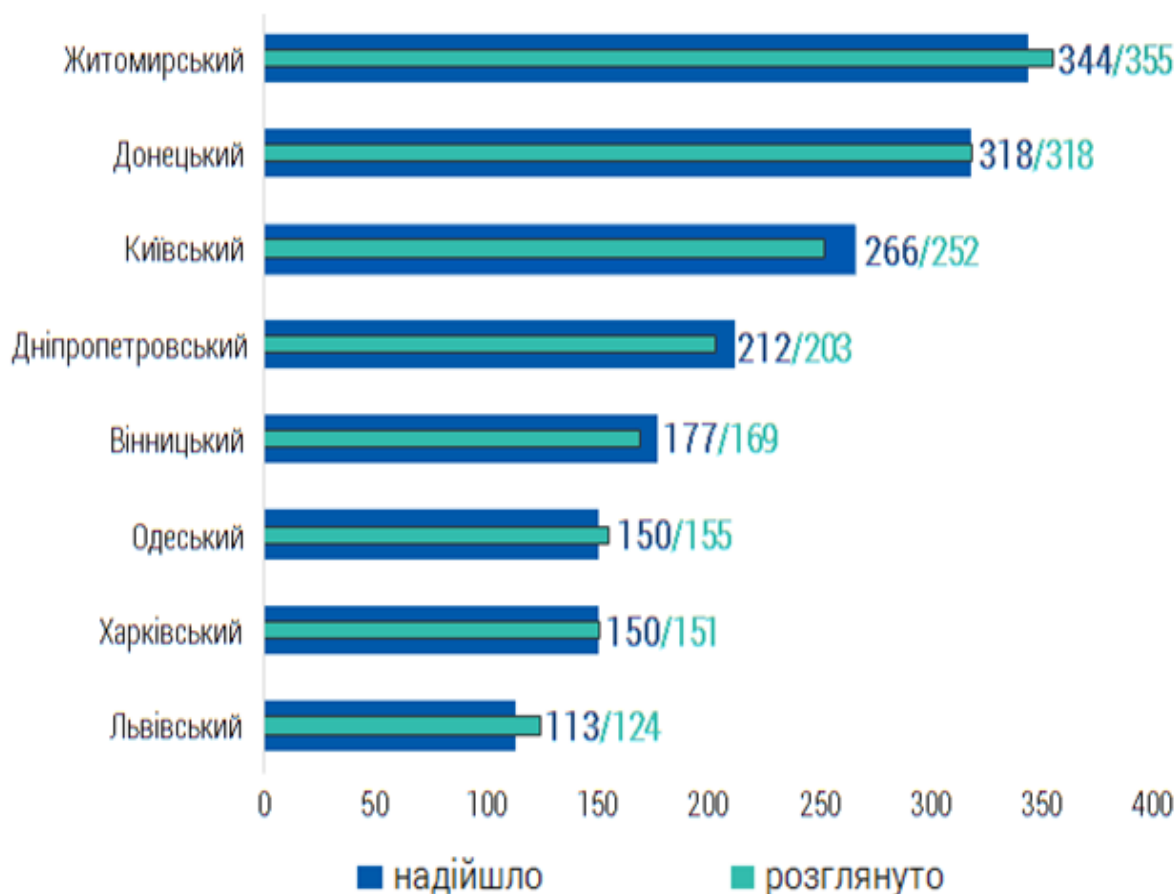
У звітному періоді порівняно з першим півріччям 2017 року навантаження на суддів апеляційних адміністративних судів значних змін не зазнало.

Узагальнений середній показник надходження справ і матеріалів до одного судді апеляційного адміністративного суду становив **192** одиниці проти 193 одиниць у першому півріччі 2017 року. Середній показник ухвалених судових рішень одним суддею апеляційного адміністративного суду становив **191** судові рішення проти 201 рішення у першому півріччі 2017 року.

Співвідношення згаданих показників у розрізі апеляційних адміністративних судів у першому півріччі 2018 року відображено на *гістограмі 4*.

Співвідношення середніх показників надходження та розгляду справ і матеріалів одним суддею апеляційного адміністративного суду у першому півріччі 2018 року

З наведених даних вбачається, що середні показники надходження та розгляду справ і матеріалів Житомирського та Донецького апеляційних адміністративних судів становили понад **300** одиниць і є найвищими. Примітно, що в першому півріччі 2017 року показники Житомирського апеляційного адміністративного суду також були найвищими та становили відповідно 316 і 322 одиниці. Показники Донецького апеляційного адміністративного суду були значно нижчими (180 і 167 одиниць).

У звітному періоді на розгляд однієї справи суддя апеляційного адміністративного суду в середньому витрачав **48** днів проти 37 днів у першому півріччі 2017 року.

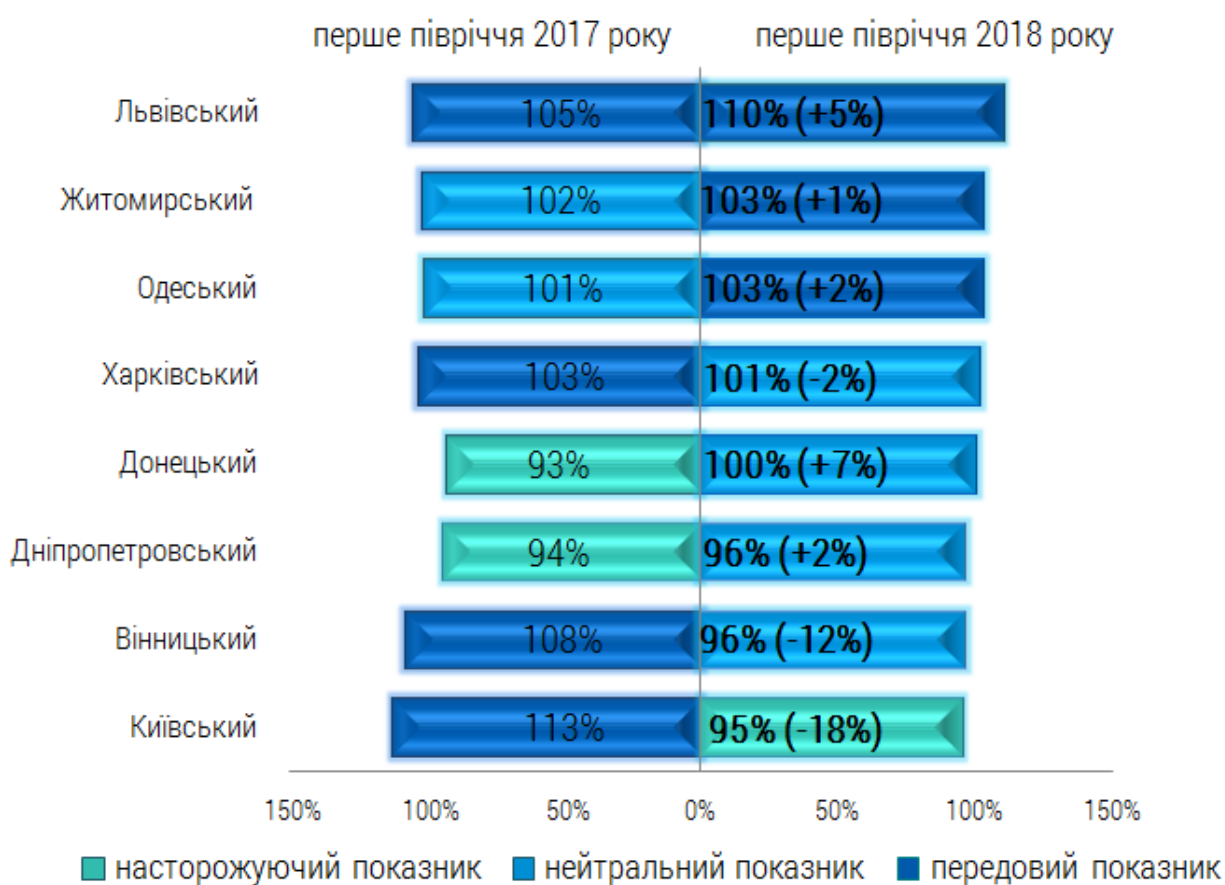
Оцінюючи ефективність роботи апеляційних судів за допомогою відсотка розгляду справ, потрібно зазначити, що порівняно з першим півріччям 2017 року

цей показник зменшився з 104% до **99%** та відповідає рекомендованому Радою суддів України стандарту (95–105%).

Значення цього показника у розрізі апеляційних адміністративних судів наведено на *гістограмі 5*.

Гістограма 5

*Відсоток розгляду справ апеляційними адміністративними судами
у першому півріччі 2017–2018 років*

З даних гістограми вбачається збільшення відсотка розгляду справ у **5 з 8** апеляційних адміністративних судів порівняно з першим півріччям 2017 року.

Показник Львівського апеляційного адміністративного суду **збільшився на 5%** і становив **110%**. Цей показник перебуває у межах передової практики та є найвищим серед всіх апеляційних адміністративних судів. Про таку практику також свідчать показники Житомирського та Одеського (по **103%**) апеляційних адміністративних судів.

Нейтральний відсоток розгляду справ, тобто такий, що перебуває в межах рекомендованого Радою суддів України стандарту (96–102%), спостерігається в Харківському (**101%**), Донецькому (**100%**), Вінницькому та Дніпропетровському

(по **96%**) апеляційних адміністративних судах. Порівняно з аналогічними показниками 2017 року в періоді, що аналізується, ці показники Донецького та Дніпропетровського апеляційних адміністративних судів **зросли відповідно на 7% і 2%**. Серед інших судів цієї групи спостерігається тенденція до **зменшення** кількості розглянутих справ. У Вінницькому апеляційному адміністративному суді таке зменшення становило **12%** та у Харківському апеляційному адміністративному **2%**.

Показник Київського апеляційного адміністративного суду порівняно з першим півріччям 2017 року **зменшився на 18%** з 113 до **95%**. Цей показник є насторожуючим і свідчить про накопичення нерозглянутих справ.

На кінець звітної періоду **11 525** справ і матеріалів, або **22%** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді в апеляційних адміністративних судах, не знайшли свого вирішення. У першому півріччі 2017 року цей показник становив 10 513, або 18%.

Відсоток справ і матеріалів, загальний термін проходження яких триває понад один рік, становить **1%**, що відповідає аналогічному показнику першого півріччя 2017 року.

3.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів апеляційними адміністративними судами

Як уже зазначалося, у першому півріччі 2018 року апеляційні адміністративні суди розглянули **42 065** справ і матеріалів, або **78%** справ і матеріалів, що перебували на розгляді.

У **8005** справах і матеріалах, або **19%** розглянутих справ і матеріалів, вимоги заявників задоволено, що **на 9% більше** порівняно з першим півріччям 2017 року (13 369 справ і матеріалів, або 28%).

У першому півріччі 2018 року апеляційні адміністративні суди розглянули **24 221** справу за апеляційними скаргами проти 35 993 справ у першому півріччі 2017 року. З них у **7979** справах, або **33%** розглянутих справ, рішення судів першої інстанції змінено чи скасовано. В аналогічному звітному періоді такий показник становив 13 326 (37%) справ за апеляційними скаргами. Частина змінених чи скасованих рішень **зменшилась на 4%**.

Аналіз даних за видами оскаржуваного рішення показує, що апеляційні адміністративні суди переглянули **20 824** постанови місцевих адміністративних судів, або **86%** загальної кількості переглянутих судових рішень, проти 31 160 (87%) та **3397** ухвал (**14%**) проти 4833 (13%) одиниць у першому півріччі 2017 року.

За результатами апеляційного перегляду постанов:

14 385 постанов, або **69%** загальної кількості переглянутих постанов, залишено без змін. Порівняно з першим півріччям 2017 року цей показник збільшився на **4%** (20 137 постанов, або 65%);

6439 постанов (**31%**) змінено чи скасовано. У першому півріччі 2017 року цей показник становив 11 023 постанови (35%).

Таке зменшення відбулося за рахунок збільшення кількості постанов, залишених без змін.

За результатами перегляду ухвал місцевих адміністративних судів:

1857 ухвал, або **55%** загальної кількості переглянутих ухвал, залишено без змін проти 2530 (52%) одиниць у першому півріччі 2017 року;

1540 ухвал, або **45%** загальної кількості переглянутих ухвал, змінено чи скасовано проти 2303 ухвал, або 48%, у першому півріччі 2017 року.

Статистичні дані свідчать, що у звітному періоді, як і в першому півріччі 2017 року, суди апеляційної інстанції змінили або скасували **кожну другу** ухвалу суду першої інстанції.

Упродовж першого півріччя 2018 року апеляційні адміністративні суди розглянули **6196** справ у порядку письмового провадження проти 11 285 справ у першому півріччі 2017 року, **11 934** – із фіксуванням судового процесу технічними засобами проти 24 899 справ та **784** справи розглянуто в режимі відеоконференції проти 744 одиниць.

У звітному періоді **90%** справ і матеріалів (**38 030**) апеляційні адміністративні суди розглянули у строк, що не перевищив трьох місяців, що майже відповідає показнику першого півріччя 2017 року (91%, 43 580). Кількість справ і матеріалів, термін розгляду яких перевищив три місяці, збільшилася з 7% (3501) у першому півріччі 2017 року до **9%** (**3787**) у першому півріччі 2018 року (**+2%**). У термін понад один рік суди розглянули **171** справу та матеріали, понад два роки – **57** та понад три роки – **20** справ і матеріалів. У першому півріччі 2017 року в термін понад один рік розглянуто 798 справ і матеріалів, понад два роки – 29 та понад три роки – 13 справ і матеріалів.

У досліджуваному періоді у зв'язку з нововиявленими або виключними обставинами на розгляді апеляційних адміністративних судів перебувало **119** заяв проти 113 заяв у першому півріччі 2017 року. Розглянуто **78** заяв, або **66%** заяв, що перебували на розгляді. Із них задоволено **5** заяв.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **41** заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами, або **34%** заяв, що перебували на розгляді, проти 26 заяв, або 23%, у першому півріччі 2017 року.

У першому півріччі 2018 року на розгляді апеляційних адміністративних судів перебувало **9** заяв у порядку виконання судових рішень проти 14 заяв у першому півріччі 2017 року, з яких **8** заяв розглянуто. Із них задоволено **4** заяви.

Станом на 1 липня 2018 року не розглянуто **1** заяву.

4. Здійснення адміністративного судочинства Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду

4.1. Обсяг роботи і навантаження на суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду

У першому півріччі 2018 року до КАС ВС надійшло **55 626** справ і матеріалів. Із них **41 147** справ і матеріалів надійшло з Вищого адміністративного суду України.

Середня кількість справ і матеріалів, що надійшли на розгляд у звітному періоді, у розрахунку на одного суддю Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду становила **2225** одиниць.

Серед справ і матеріалів, що надійшли до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, домінують касаційні скарги. Їх кількість становила **54 704** касаційних скарги та справи. Серед інших матеріалів, що надійшли до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, **664** позовних заяви та справи, **45** подань у зразкових справах, **13** справ за апеляційними скаргами, **129** заяв про перегляд судових рішень Вищого адміністративного суду України, ухвалених як судом першої інстанції, **25** подань про визначення підсудності, **43** заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами, **3** заяви про перегляд судового рішення за виключними обставинами.

З урахуванням справ і матеріалів, не розглянутих на початок звітнього періоду, на розгляді у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду перебували **61 041** справа та матеріали.

Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітний період, у розрахунку на одного суддю Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду становила **2445** одиниць.

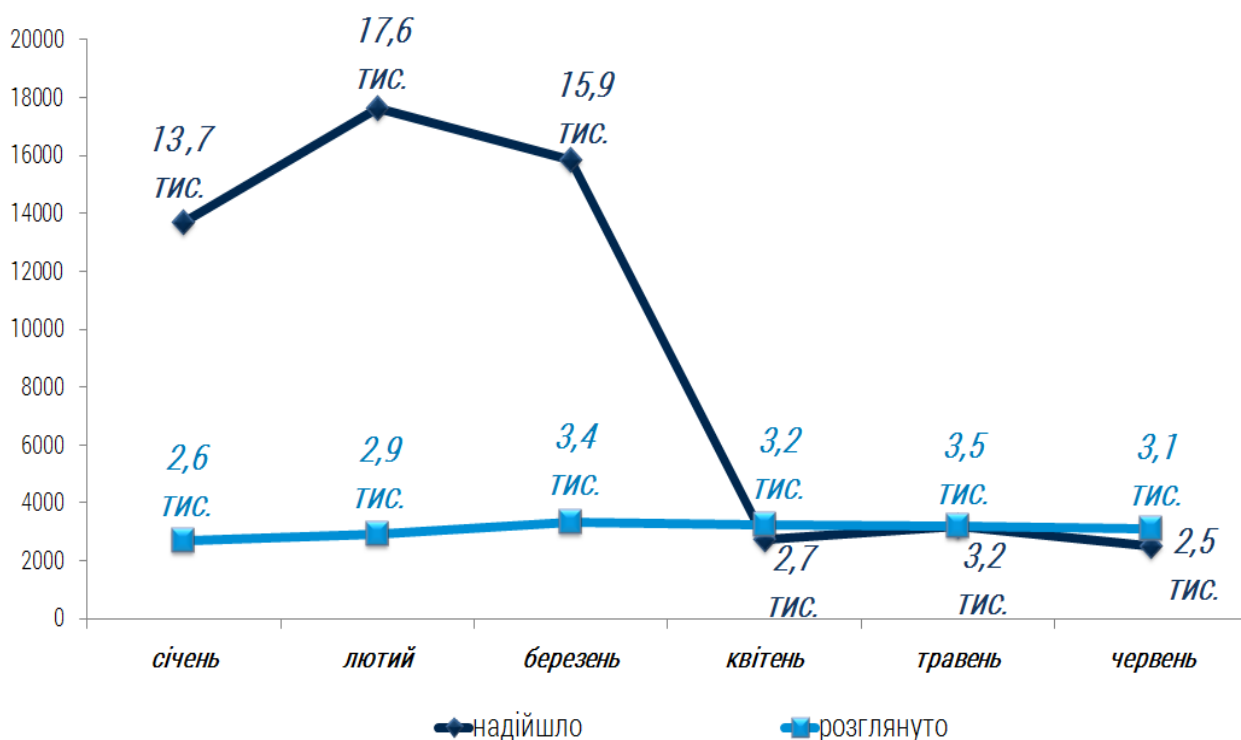
Упродовж першого півріччя 2018 року судді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду ухвалили **18 731** судові рішення, якими завершено розгляд справ і матеріалів.

Середній показник ухвалених судових рішень одним суддею Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду становив **750** одиниць .

Загальні показники надходження та розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду у першому півріччі 2018 року відображено на *графіку 2*.

Графік 2

*Загальні показники надходження та розгляду справ і матеріалів
Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду
у першому півріччі 2018 року*

У першому півріччі 2018 року відсоток розгляду справ і матеріалів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду (співвідношення розглянутих і зареєстрованих справ) становить **34%**. Низький відсоток цього показника обумовлений інтенсивною передачею справ і матеріалів на розгляд до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду з Вищого адміністративного суду України у січні–березні 2018 року.

На розгляд однієї справи та матеріалів суддя Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду в середньому витрачав **47** днів.

На кінець звітної періоду не розглянуто **41 408** справ і матеріалів, або **68%** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді.

4.2. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом першої та апеляційної інстанцій

Упродовж першого півріччя 2018 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як до суду першої інстанції надійшло **664** позовних заяви та справи. Із них **642** позовних заяви та справи зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів.

З урахуванням кількості нерозглянутих справ і матеріалів на початок звітної періоду в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду перебували **661** позовна заява та справа зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів.

У звітному періоді Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду розглянув **407** позовних заяв і справ цієї категорії, або **62%** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді. Із них **52** позовних заяви, або **13%** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, **1** – залишено без розгляду, щодо **98 (24%)** – відмовлено у відкритті провадження у справі та розглянуто **252 (62%)** адміністративних справ. Із них по суті розглянуто **207** справ. Позовні вимоги задоволено в **41** справі. У **29** справах закрито провадження та щодо **16** справ ухвалено інші рішення.

На кінець звітної періоду не розглянуто **252** позовних заяви та справи цієї категорії, або **38%** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді.

За суб'єктивним складом відповідачів розгляд цих справ характеризується такими показниками.

У звітному періоді надійшло **103** позовних заяви та справи щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради.

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на розгляді перебувало **104** позовних заяви та справи.

Упродовж звітної періоду розглянуто **44** позовних заяви та справи, або **42%** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді. Із них **6** позовних заяв, або **14%** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **16** позовних заяв (**36%**) відмовлено у відкритті провадження у справі, розглянуто **22** справи, або **50%**. Із загальної кількості розглянутих справ **19** справ вирішено по суті. Позов задоволено у **11** справах. У **3** справах закрито провадження.

На кінець звітної періоду не розглянуто **59** позовних заяв і справ, або **57%** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді.

На акти, дії чи бездіяльність Президента України у першому півріччі 2018 року надійшло **115** позовних заяв і справ.

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на розгляді перебувало **119** позовних заяв і справ.

Упродовж звітної періоду розглянуто **57** позовних заяв і справ, або **48%** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді. Із них **14** позовних заяв, або **25%** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **12** позовних заяв (**21%**) відмовлено у відкритті провадження у справі, розглянуто **31** справу, або **54%**. Із загальної кількості розглянутих справ **19** справ вирішено по суті. Позовні вимоги задоволено в **1** справі. У **5** справах закрито провадження та у **7** справах ухвалено інші рішення.

На кінець звітної періоду не розглянуто **62** позовних заяви та справи, або **52%**.

Щодо актів, дій або бездіяльності Вищої ради правосуддя, то у першому півріччі 2018 року надійшло **179** позовних заяв і справ.

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на розгляді перебувало **183** позовних заяви та справи.

Упродовж звітної періоду розглянуто **125** позовних заяв і справ, або **68%** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді. Із них **10** позовних заяв, або **8%** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **30** позовних заяв (**24%**) відмовлено у відкритті провадження, розглянуто **83** справи, або **66%**. По суті вирішено **75** справ. Із них позов задоволено у **15** справах. У **7** справах закрито провадження та щодо **1** справи ухвалено інше рішення.

На кінець звітної періоду не розглянуто **57** позовних заяв і справ, або **31%** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді.

У першому півріччі 2018 року на акти, дії чи бездіяльність Вищої кваліфікаційної комісії суддів України подано **126** позовних заяв і справ.

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на розгляді перебувало **130** позовних заяв і справ.

Упродовж звітнього періоду розглянуто **73** позовних заяви та справи, або **56%** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді. **14** позовних заяв, або **19%** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, **1** – залишено без розгляду, щодо **4** позовних заяв (**5%**) відмовлено у відкритті провадження у справі, розглянуто **54** справи, або **74%**. Із загальної кількості розглянутих справ по суті вирішено **43** справи. Позов задоволено в **1** справі. У **3** справах провадження закрито та щодо **8** справ ухвалено інші рішення.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **57** позовних заяв і справ, або **44%** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді.

У першому півріччі 2018 року на акти, дії чи бездіяльність Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів надійшло **119** позовних заяв і справ.

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на розгляді перебувало **125** позовних заяв і справ.

Упродовж звітнього періоду розглянуто **108** позовних заяв і справ, або **86%** загальної кількості позовних заяв і справ, що перебували на розгляді. Із них **8** позовних заяв, або **7%** розглянутих позовних заяв і справ, повернуто, щодо **36** позовних заяв (**33%**) відмовлено у відкритті провадження, розглянуто **62** справи, або **57%**. Із загальної кількості розглянутих справ по суті вирішено **51** справу. Позов задоволено у **13** справах. У **11** справах провадження закрито.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **17** позовних заяв і справ, або **14%** позовних заяв і справ, що перебували на розгляді

У першому півріччі 2018 року надійшло на розгляд **22** позовних заяви інших категорій.

З урахуванням нерозглянутих позовних заяв і справ на розгляді перебувало **23** позовних заяви та справи. Із них **10** позовних заяв, або **43%**, повернуто позивачам, щодо **1** – відмовлено у відкритті провадження та стосовно **12** – ухвалено інші рішення.

У досліджуваному періоді до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду із судів першої інстанції надійшло **45** подань про розгляд типових справ як зразкових. Із них:

28 подань у справах зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та спорів у сфері публічної житлової політики;

7 подань у справах зі спорів з відносин публічної служби;

4 подання у справах зі спорів з приводу забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України;

2 подання у справах зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування;

2 подання у справах зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики;

1 подання у справі з приводу реалізації державної політики у сфері економіки;

1 подання у справах зі спорів з приводу забезпечення юстиції.

З урахуванням кількості нерозглянутих подань на початок звітнього періоду у Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду перебувало **47** таких подань.

Упродовж звітнього періоду розглянуто **44** подання про розгляд типових справ як зразкових, або **94%** загальної кількості подань, що перебували на розгляді. Із них **3** подання, або **7%** розглянутих подань, повернуто, щодо **34** подань (**77%**) у відкритті провадження у зразковій справі відмовлено. На підставі **7** подань, або **16%**, справи вирішено по суті. Із них вимоги задоволено у **3** справах.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **3** подання, або **6%** подань, що перебували на розгляді.

У першому півріччі 2018 року до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло на розгляд **13** справ за апеляційними скаргами. Із них:

8 апеляційних скарг у справах, щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності Центральної виборчої комісії та її членів під час виборів депутатів місцевих рад;

1 апеляційна скарга у справі, щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності Центральної виборчої комісії та її членів під час виборів народних депутатів України;

4 апеляційних скарги у справах зі спорів про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності.

З урахуванням нерозглянутих справ на розгляді Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду загалом перебувало **14** справ за апеляційними скаргами.

Упродовж звітнього періоду, із урахуванням поєднаних апеляційних скарг Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду розглянув **11** справ за апеляційними скаргами. Із них:

6 справ з приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності Центральної виборчої комісії та її членів, пов'язаних з виборами депутатів місцевих рад. Із них у **5** справах судові рішення залишено без змін та в **1** справі судове рішення скасовано з ухваленням нового рішення;

1 справа з приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності Центральної виборчої комісії та її членів, пов'язаних з виборами народних депутатів України, унаслідок розгляду якої рішення суду першої інстанції залишено без змін;

4 справи зі спорів про примусове відчуження земельної ділянки, інших об'єктів нерухомого майна, що на ній розміщені, з мотивів суспільної необхідності. Із них у **3** справах судові рішення залишено без змін та в **1** – закрито апеляційне провадження.

На кінець звітнього періоду не розглянуто апеляційні скарги у **2** справах з приводу оскарження рішень, дій чи бездіяльності Центральної виборчої комісії та її членів, пов'язаних з виборами депутатів місцевих рад.

4.3. Загальні показники розгляду справ і матеріалів Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду як судом касаційної інстанції

Як уже зазначалося, у звітньому періоді до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду касаційної інстанції надійшло **54 704** касаційних скарги та справи.

Показники надходження до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду касаційних скарг і справ за категоріями у першому півріччі 2018 року відображено у **таблиці 1**.

*Показники надходження
до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду
касаційних скарг і справ за категоріями
у першому півріччі 2018 року*

Найменування показника	Значення показника
Надійшло справ усіх категорій	54 704
Справи зі спорів з приводу забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України <i>%, у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	2305 <i>4%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері економіки <i>%, у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	3641 <i>7%</i>
Справи зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування <i>%, у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	4969 <i>9%</i>
Справи зі спорів з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства <i>%, у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	18 465 <i>34%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики <i>%, у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	4824 <i>9%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та спорів у сфері публічної житлової політики <i>%, у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	11 948 <i>22%</i>
Справи зі спорів з приводу забезпечення юстиції <i>%, у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	1863 <i>3%</i>
Справи зі спорів з відносин публічної служби <i>%, у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	5279 <i>10%</i>
Справи інших категорій <i>%, у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	1410 <i>2%</i>

Із наведених даних вбачається, що серед касаційних скарг і справ, які надійшли до Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду у звітному періоді, домінують справи зі спорів, що виникають у податковій і соціальній сферах. Їх питома вага у загальній кількості справ і матеріалів, які надійшли на розгляд, становила відповідно **34** та **22%**.

Частина справ зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері економіки, сталого розвитку населених пунктів та землекористування, публічної фінансової політики та справ зі спорів з відносин публічної служби коливалась у межах **7–10%**.

Питома вага справ інших категорій становила **2–4%**.

З урахуванням нерозглянутих касаційних скарг і справ на початок 2018 року на розгляді перебувало **60 092** касаційних скарги та справи.

У періоді, що аналізується, суд розглянув **18 109** касаційних скарг і справ.

Станом на 1 липня 2018 року **41 084** касаційних скарги та справи, або **68%** загальної кількості справ і матеріалів, що перебували на розгляді, не розглянуто.

Показники розгляду касаційних скарг і справ за категоріями адміністративних справ подано в *таблиці 2*.

Таблиця 2

*Показники розгляду
Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду
касаційних скарг і справ за категоріями
у першому півріччі 2018 року*

Найменування показника	Значення показника
Розглянуто справ і матеріалів усіх категорій	18 109
Справи зі спорів з приводу забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України <i>%, у загальній кількості розглянутих справ</i>	766 <i>4%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері економіки <i>%, у загальній кількості розглянутих справ</i>	809 <i>5%</i>
Справи зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування <i>%, у загальній кількості розглянутих справ</i>	1152 <i>6%</i>
Справи зі спорів з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства <i>%, у загальній кількості розглянутих справ</i>	6 900 <i>38%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики <i>%, у загальній кількості розглянутих справ</i>	613 <i>3%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та спорів у сфері публічної житлової політики <i>%, у загальній кількості розглянутих справ</i>	5219 <i>29%</i>
Справи зі спорів з приводу забезпечення юстиції <i>%, у загальній кількості розглянутих справ</i>	575 <i>3%</i>
Справи зі спорів з відносин публічної служби <i>%, у загальній кількості розглянутих справ</i>	1600 <i>9%</i>
Справи інших категорій <i>%, у загальній кількості розглянутих справ</i>	475 <i>3%</i>

За результатами розгляду повернуто **6376** касаційних скарг, або **35%** загальної кількості розглянутих скарг і справ, щодо **3721** касаційної скарги (**21%**) відмовлено у відкритті провадження.

Таким чином, упродовж першого півріччя 2018 року на стадії вирішення питання про відкриття касаційного провадження у справі розглянуто

10 097 касаційних скарг, або 56% загальної кількості ухвалених рішень у касаційному порядку.

Загальна кількість справ, розглянутих у касаційному порядку, становить 8009 одиниць, або 44% загальної кількості ухвалених судових рішень у касаційному порядку. Із них у 7822 справах здійснено перегляд судових рішень у касаційному порядку.

Співвідношення показників перегляду судових рішень за категоріями адміністративних справ подано в таблиці 3.

Таблиця 3

*Співвідношення показників перегляду судових рішень
Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду
у справах за категоріями адміністративних справ
у першому півріччі 2018 року*

Найменування показника	Значення показника
Переглянуто рішень усіх категорій	7 822
Справи зі спорів з приводу забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України <i>%, у загальній кількості переглянутих рішень</i>	336 <i>4%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері економіки <i>%, у загальній кількості переглянутих рішень</i>	385 <i>5%</i>
Справи зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування <i>%, у загальній кількості переглянутих рішень</i>	465 <i>6%</i>
Справи зі спорів з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства <i>%, у загальній кількості переглянутих рішень</i>	2 693 <i>34%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики <i>%, у загальній кількості переглянутих рішень</i>	181 <i>2%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та спорів у сфері публічної житлової політики <i>%, у загальній кількості переглянутих рішень</i>	2309 <i>30%</i>
Справи зі спорів з приводу забезпечення юстиції <i>%, у загальній кількості переглянутих рішень</i>	217 <i>3%</i>
Справи зі спорів з відносин публічної служби <i>%, у загальній кількості переглянутих рішень</i>	1059 <i>14%</i>
Справи інших категорій <i>%, у загальній кількості переглянутих рішень</i>	177 <i>2%</i>

Як показують дані *таблиці 3*, у звітному періоді Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду найбільше переглянув рішень у податкових справах: **2693**, або **34%** загальної кількості переглянутих рішень. Також у структурі адміністративних справ, у яких переглянуто в касаційному порядку судові рішення, за їх чисельністю вирізняються «соціальні» справи (**2309**, або **30%**) та справи з відносин публічної служби (**1059**, або **14%**).

Питома вага інших категорій справ становить **2–6%**.

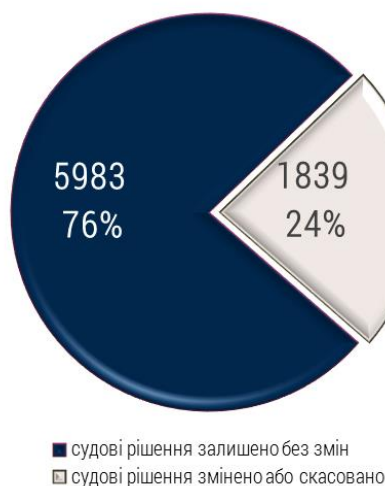
У звітному періоді у загальній кількості переглянутих судових рішень у касаційному порядку **5983** судових рішення, або **76%**, залишено без змін та **1839** судових рішень, або **24%**, змінено чи скасовано.

Показники перегляду Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду рішень судів першої та апеляційної інстанцій у першому півріччі 2018 року відображено на *діаграмі 1*.

Діаграма 1

*Показники перегляду
Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду
судових рішень у касаційному порядку
у першому півріччі 2018 року*

Результати перегляду судових рішень у касаційному порядку

Результати скасування судових рішень

Серед **1760** справ, у яких Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду ухвалив рішення про скасування рішень судів першої та/або апеляційної інстанцій, домінують рішення, якими справи направлено на новий розгляд. Це – **599** справ, або **34%**, у яких судові рішення скасовано.

У **459** справах, або **26%**, ухвалено нові рішення.

У **382** справах, або **22%**, скасовано рішення суду апеляційної інстанції та залишено в силі рішення суду першої інстанції.

Також у **251** справі, або в **14%** справ, судові рішення скасовано з направленням справи для продовження розгляду, у **68** справах, або **4%**, судові рішення скасовано із закриттям провадження в адміністративній справі або залишенням заяви без розгляду.

Таким чином, Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду змінив або скасував кожне **четверте рішення** місцевих та апеляційних адміністративних судів.

Показники розгляду справ, у яких рішення судів першої та апеляційної інстанцій змінено чи скасовано у касаційному порядку, за категоріями адміністративних справ у першому півріччі 2018 року відображено в **таблиці 4**.

Таблиця 4

Показники розгляду справ, у яких рішення судів першої та апеляційної інстанцій змінено чи скасовано у касаційному порядку, за категоріями адміністративних справ у першому півріччі 2018 року

Категорія справи	Розглянуто справ за касаційними скаргами	Розглянуто справ за касаційними скаргами із скасуванням, зміною судового рішення	Частина розглянутих справ за касаційними скаргами із скасуванням, зміною судового рішення у загальній кількості розглянутих справ за касаційними скаргами
Здійснено перегляд судових рішень	7 822	1 839	24%
Справи зі спорів з приводу забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	336	68	20%
Справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері економіки	385	94	24%
Справи зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування	465	153	33%
Справи зі спорів з приводу адміністрування податків, зборів, платежів, а також контролю за дотриманням вимог податкового законодавства	2 693	749	28%
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики	181	48	27%
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та спорів у сфері публічної житлової політики	2309	457	20%
Справи зі спорів з приводу забезпечення юстиції	217	45	21%
Справи зі спорів з відносин публічної служби	1059	190	18%
Справи інших категорій	177	35	20%

Із наведеної інформації вбачається, що у звітному періоді Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду найбільше скасовував чи змінював рішення у справах зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування. Це – **153** рішення, або **33%** загальної кількості переглянутих рішень. Також значний відсоток скасованих рішень судів першої та апеляційної інстанцій спостерігається у податкових справах (**28%**) та у справах з приводу реалізації публічної фінансової політики (**27%**).

Найменший відсоток змінених чи скасованих судових рішень спостерігається у справах зі спорів з відносин публічної служби (**18%**).

Упродовж досліджуваного періоду в Касаційному адміністративному суді у складі Верховного Суду перебувало **47** заяв про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.

У звітному періоді Касаційним адміністративним судом у складі Верховного Суду розглянуто **31** заяву. Із них **18** заяв (**58%**) повернуто, щодо **6** заяв (**19%**) відмовлено у відкритті провадження та **7** справ розглянуто (**23%**). За результатами розгляду в **1** справі провадження закрито та у **6** справах здійснено перегляд судових рішень із залишенням заяв без задоволення, а судових рішень – без змін.

Станом на 1 липня 2018 року не розглянуто **16** заяв та справ про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами, що становить **34%** загальної кількості таких заяв, що перебували на розгляді.

У звітному періоді на розгляд Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду надійшло **3** заяви про перегляд судового рішення за виключними обставинами. Із них **2** заяви повернуто.

Станом на 1 липня 2018 року не розглянуто **1** заяву про перегляд судового рішення за виключними обставинами.

5. Загальні показники розгляду справ і матеріалів адміністративного судочинства Великою Палатою Верховного Суду

За даними статистичної звітності Великої Палати Верховного Суду у першому півріччі 2018 року до Великої Палати Верховного Суду надійшло **860** адміністративних справ і матеріалів.

Серед цих справ і матеріалів переважають апеляційні скарги на судові рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду першої інстанції. У звітному періоді їх кількість становила **403** апеляційних скарги,

або **47%** загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли на розгляд, з яких **88** апеляційних скарг у зразкових справах.

Серед інших справ і матеріалів, що надійшли до Великої Палати Верховного Суду, – **347** адміністративних справ за касаційними скаргами, або **40%** загальної кількості справ, що надійшли на розгляд, **37** скарг на рішення Вищої ради правосуддя, ухвалених за результатами розгляду скарг на рішення її Дисциплінарної Палати, та **35** заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

У звітному періоді судді Великої Палати Верховного Суду розглянули **450** справ і матеріалів, або **52%** загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли на розгляд. Із них **72** матеріали повернули, або **16%** загальної кількості розглянутих справ і матеріалів, щодо **20 (4%)** – відмовлено у відкритті провадження, в **7** справі закрито провадження та **357 (79%)** справ розглянуто по суті.

Як уже зазначалося серед справ і матеріалів, які надійшли на розгляд Великої Палати Верховного Суду переважають апеляційні скарги про перегляд судових рішень Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду першої інстанції (**403**). Із них **310** апеляційних скарг надійшли у справах зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів.

У звітному періоді Велика Палата Верховного Суду розглянула **180** апеляційних скарг і справ зі спорів щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради України, Президента України, Вищої ради правосуддя, Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів, або **58%** загальної кількості апеляційних скарг цієї категорії, що надійшли на розгляд. Із них **39** апеляційних скарг, або **22%** розглянутих апеляційних скарг, повернуто, щодо **7 (4%)** – відмовлено у відкритті провадження у справі та розглянуто **134 (74%)** справи. Із них у **116** справах, або **87%** загальної кількості розглянутих справ, судові рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду залишено без змін, у **16 (12%)** – судові рішення скасовано та у **2** справах – змінено.

Із загальної кількості справ, у яких судові рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду як суду першої інстанції скасовано, **9** справ, або **56%** загальної кількості справ, у яких рішення скасовано, передано для розгляду до суду першої інстанції, у тому числі за встановленою підсудністю та у **7** справах (**44%**) ухвалено нове рішення.

На кінець звітного періоду не розглянуто **121** апеляційну скаргу та справу, або **39%** загальної кількості апеляційних скарг цієї категорії, що надійшли на розгляд.

За суб'єктним складом відповідачів розгляд апеляційних скарг характеризується такими показниками.

У звітному періоді надійшло **30** апеляційних скарг у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Верховної Ради.

Упродовж звітного періоду розглянуто **25** апеляційних скарг і справ, або **83%** загальної кількості апеляційних скарг, що надійшли на розгляд. Із них **8** апеляційних скарг, або **32%** розглянутих апеляційних скарг, повернуто та розглянуто **17** справ (**68%**). Із них у **14** справах судові рішення залишено без змін та у **3** – судові рішення скасовано. За наслідками скасування **2** справи направлено на новий розгляд, та у **1** справі ухвалено нове рішення.

На кінець звітного періоду не розглянуто **5** апеляційних скарг і справ, або **17%**.

У справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Президента України у першому півріччі 2018 року надійшла **31** апеляційна скарга.

Упродовж звітного періоду розглянуто **17** апеляційних скарг і справ, або **55%** загальної кількості апеляційних скарг, що надійшли на розгляд. Із них **4** апеляційних скарги, або **24%** розглянутих апеляційних скарг, повернуто, щодо **2** апеляційних скарг (**12%**) відмовлено у відкритті провадження у справі. Розглянуто **11** справ, або **65%** справ. У всіх розглянутих справах цієї категорії справ рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду залишено без змін.

На кінець звітного періоду не розглянуто **11** апеляційних скарг і справ, або **35%**.

У справах щодо оскарження актів, дій або бездіяльності Вищої ради правосуддя у першому півріччі 2018 року надійшло **124** апеляційних скарги.

У звітному періоді розглянуто **75** апеляційних скарг і справ, що надійшли на розгляд, або **60%** загальної кількості апеляційних скарг, що надійшли на розгляд. Із них **19** апеляційних скарг, або **25%** розглянутих апеляційних скарг, повернуто, щодо **4** апеляційних скарг (**5%**) відмовлено у відкритті провадження, розглянуто **52** справи, або **69%**. Із них у **42** справах судові рішення залишено без змін, у **8** – судові рішення скасовано та у **2** справах - змінено. За наслідками скасування **5** справ направлено на новий розгляд, та у **3** – ухвалено нові рішення.

На кінець звітного періоду не розглянуто **44** апеляційних скарги та справи, або **35%**.

У першому півріччі 2018 року у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Вищої кваліфікаційної комісії суддів України подано **51** апеляційну скаргу.

Упродовж звітнього періоду розглянуто **32** апеляційних скарги та справи, або **63%** загальної кількості апеляційних скарг, що надійшли на розгляд. **2** апеляційних скарги, або **3%** розглянутих апеляційних скарг, повернуто, щодо **1** – відмовлено у відкритті провадження та розглянуто **29** справ, або **91%**. Із них у **25** справах судові рішення залишено без змін та у **4** справах судові рішення скасовано. За наслідками скасування **1** справу направлено на новий розгляд та у **3** – ухвалено нові рішення.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **19** апеляційних скарг, або **37%**.

У першому півріччі 2018 року у справах щодо оскарження актів, дій чи бездіяльності Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів надійшло **74** апеляційних скарги.

Упродовж звітнього періоду розглянуто **31** апеляційну скаргу та справу, або **42%** загальної кількості апеляційних скарг, що надійшли на розгляд. Із них **6** апеляційних скарг, або **19%** розглянутих апеляційних скарг, повернуто та розглянуто **25** справ, або **81%**. Із загальної кількості розглянутих справ у **24** справах судові рішення залишено без змін та у **1** – судові рішення скасовано із направленням справи на новий розгляд.

На кінець звітнього періоду не розглянуто **42** апеляційних скарги, або **57%**.

Як уже зазначалося у першому півріччі 2018 року до Великої Палати Верховного Суду надійшло **347** справ за касаційними скаргами.

Показники надходження адміністративних справ за касаційними скаргами до Великої Палати Верховного Суду за категоріями у першому півріччі 2018 року відображено у *таблиці 5*.

**Показники надходження до Великої Палати Верховного Суду
касаційних скарг і справ за категоріями
у першому півріччі 2018 року**

Найменування показника	
Надійшло справ усіх категорій	347
Справи зі спорів з приводу забезпечення реалізації конституційних прав особи, а також реалізації статусу депутата представницького органу влади, організації діяльності цих органів	18
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>5%</i>
Справи зі спорів з приводу забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	2
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>1%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері освіти, науки, культури та спорту	3
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>1%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері економіки	26
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>7%</i>
Справи зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування	186
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>54%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики	61
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>17%</i>
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та спорів у сфері публічної житлової політики	16
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>5%</i>
Справи зі спорів з приводу забезпечення юстиції	16
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>5%</i>
Справи зі спорів з відносин публічної служби	4
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>1%</i>
Справи інших категорій	15
<i>% у загальній кількості справ, що надійшли на розгляд</i>	<i>4%</i>

Із наведених даних вбачається, що серед адміністративних справ за касаційними скаргами, які надійшли до Великої Палати Верховного Суду у звітному періоді, домінують справи зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування. Їх питома вага у загальній кількості справ і матеріалів, які надійшли на розгляд, становила **54%**.

Частина справ зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики становила **17%**.

Питома вага справ інших категорій становила **1–7%**.

У періоді, що аналізується, із загальної кількості адміністративних справ за касаційними скаргами, що надійшли на розгляд (**347**), розглянуто **175** справ, або **50%** загальної кількості справ, що надійшли на розгляд.

Станом на 1 липня 2018 року **151** адміністративну справу за касаційними скаргами, або **44%** загальної кількості справ і матеріалів, що надійшли на розгляд, не розглянуто.

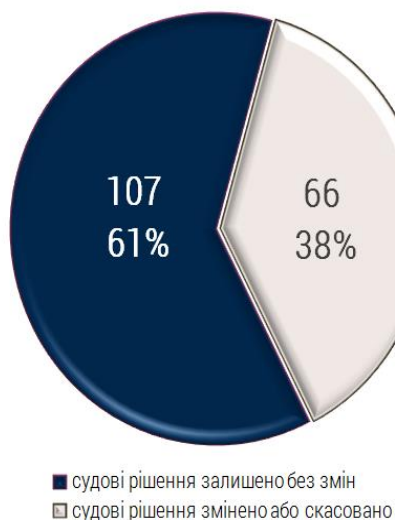
За результатами розгляду в **1** справі провадження закрито та **174** справи розглянуто по суті. Із них у **107** справах, або **61%** розглянутих справ судові рішення залишено без змін та у **66** справах (**38%**) судові рішення змінено чи скасовано.

Показники перегляду Великою Палатою Верховного Суду рішень судів першої та апеляційної інстанцій у першому півріччі 2018 року відображено на **діаграмі 2**.

Діаграма 2

*Показники перегляду Великою Палатою Верховного Суду
судових рішень у касаційному порядку
у першому півріччі 2018 року*

Результати перегляду судових рішень у касаційному порядку

Результати скасування судових рішень

Серед **64** справ, у яких Велика Палата Верховного Суду ухвалила рішення про скасування рішень судів першої та/або апеляційної інстанцій, домінують рішення, якими справи направлено для продовження розгляду. Це – **34** справи, або **52%** справ, у яких судові рішення скасовано.

У **18** справах, або **27%** справ, судові рішення скасовано із закриттям провадження в адміністративній справі або залишенням заяви без розгляду.

У **8** справах, або **12%** справ, судові рішення скасовано з направленням справи на новий розгляд до суду першої або апеляційної інстанції.

Також у **2** справах, або **3%**, ухвалено нові рішення та у **2** справах скасовано рішення суду апеляційної інстанції та залишено в силі рішення суду першої інстанції.

Показники розгляду справ, у яких рішення судів першої та апеляційної інстанцій змінено чи скасовано у касаційному порядку, за категоріями адміністративних справ у першому півріччі 2018 року відображено в **таблиці б**.

Таблиця б

Показники розгляду справ, у яких рішення судів першої та апеляційної інстанцій змінено чи скасовано у касаційному порядку, за категоріями адміністративних справ у першому півріччі 2018 року

Категорія справи	Розглянуто справ за касаційними скаргами	Розглянуто справ за касаційними скаргами із скасуванням, зміною судового рішення	Частина розглянутих справ за касаційними скаргами із скасуванням, зміною судового рішення у загальній кількості розглянутих справ за касаційними скаргами
Здійснено перегляд судових рішень	175	66	38%
Справи зі спорів з приводу забезпечення громадського порядку та безпеки, національної безпеки та оборони України	2	0	0%
Справи зі спорів з приводу реалізації державної політики у сфері економіки	11	4	36%
Справи зі спорів з приводу забезпечення сталого розвитку населених пунктів та землекористування	107	32	30%
Справи зі спорів з приводу забезпечення реалізації конституційних прав особи, а також реалізації статусу депутата представницького органу влади, організації діяльності цих органів	7	3	43%
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики	24	18	75%
Справи зі спорів з приводу реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян та спорів у сфері публічної житлової політики	10	4	40%
Справи зі спорів з приводу забезпечення юстиції	7	2	29%
Справи зі спорів з відносин публічної служби	1	1	100%
Справи інших категорій	6	2	33%

З даних **таблиці б** вбачається, що у звітному періоді судді Великої Палати Верховного Суду найбільше скасовували рішення у справах зі спорів з приводу реалізації публічної фінансової політики. Із **24** розглянутих справ цієї категорії судові рішення скасовано у **18** справах.

Також значний показник скасованих рішень спостерігається у справах зі спорів з приводу забезпечення реалізації конституційних прав особи, а також реалізації статусу депутата представницького органу влади, організації діяльності цих органів. Із 7 розглянутих справ рішення скасовано у 3 справах.

Упродовж звітнього періоду Великою Палатою Верховного Суду із загальної кількості скарг на рішення Вищої ради правосуддя, ухвалених за результатами розгляду скарг на рішення її Дисциплінарної палати, що надійшли на розгляд (37), розглянуто 19 скарг, або 51% загальної кількості скарг, що надійшли на розгляд. Із них 2 скарги, або 11% розглянутих скарг, повернуто, щодо 2 скарг (11%) – відмовлено у відкритті провадження та 15 справ (78%) розглянуто по суті.

Станом на 1 липня не розглянуто 18 скарг, або 49% скарг, що надійшла на розгляд.

У досліджуваному періоді 35 заяв про перегляд судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами, які надійшли на розгляд Великої палати Верховного Суду розглянуто. За результатами розгляду 5 заяв, або 14% загальної кількості розглянутих заяв, повернуто та 30 (86%) справ розглянуто по суті.

6. Висновки

Аналіз статистичних даних показав, що в першому півріччі 2018 року спостерігається збільшення надходження справ і матеріалів до окружних адміністративних судів та зменшення надходження таких справ і матеріалів до місцевих загальних судів як адміністративних.

Із статистичних даних вбачається, що з усіх окружних адміністративних судів, рекомендований стандарт відсотка розгляду справ (96–103%), затверджений рішенням Ради суддів України спостерігається лише в п'яти окружних адміністративних судах, тому цим судам необхідно більш успішно працювати над розглядом справ. У апеляційних адміністративних судах значення цього показника були достатньо високими.

Позитивною тенденцією звітнього періоду стало покращення оперативності розгляду справ окружними адміністративними судами.

У першому півріччі 2018 року спостерігається зменшення питомої ваги справ, переглянутих апеляційними порядку, в яких судові рішення змінено чи скасовано.

Щодо показників роботи Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, слід відмітити, що судді працювали з надмірним навантаженням,

оскільки в їхньому провадженні перебували справи, які надійшли з Вищого адміністративного суду України, Верховного Суду України та такі, що надійшли безпосередньо на розгляд Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду. Середня кількість справ і матеріалів, що перебували на розгляді у звітний період, у розрахунку на одного суддю становила **2445** одиниць.

Правове управління (I)